

THỜI HIỆU KHỞI KIẾN TRONG VỤ ÁN DÂN SỰ CÓ XEM XÉT QUYẾT ĐỊNH HÀNH CHÍNH VÀ KIẾN NGHỊ HOÀN THIỆN

NGUYỄN CHÍ HIẾU^{1*} - TRẦN VÂN ANH²

¹Học viện Tư pháp

Judicial Academy

²Trường Đại học Lao động - Xã hội

University of Labour and Social Affairs

*Email: chihieu.hvtp@gmail.com

Ngày nhận bài: 3/7/2026

Ngày sửa bài: 21/7/2026

Ngày duyệt đăng bài: 4/8/2026

Tóm tắt:

Điều 34 Bộ luật Tố tụng dân sự năm 2015 (BLTTDS 2015) cho phép Tòa án xem xét tính hợp pháp của quyết định cá biệt trong quá trình giải quyết vụ án dân sự. Tuy nhiên, pháp luật hiện hành chưa quy định rõ việc hoạt động này có chịu sự điều chỉnh của thời hiệu khởi kiện vụ án hành chính hay không, dẫn đến nhiều cách hiểu và áp dụng khác nhau trong thực tiễn. Trên cơ sở phân tích bản chất pháp lý của cơ chế quy định tại Điều 34 Bộ luật Tố tụng dân sự, bài viết chỉ ra những bất cập của pháp luật hiện hành, đồng thời đề xuất định hướng hoàn thiện nhằm thống nhất áp dụng pháp luật và bảo đảm quyền tiếp cận công lý của đương sự.

Từ khóa: thời hiệu khởi kiện, Tố tụng dân sự, quyết định hành chính

Statute of limitations for filing lawsuits in civil cases involving the review of administrative decisions and recommendations for legal reform

Abstract:

Article 34 of the 2015 Civil Procedure Code allows courts to review the legality of individual administrative decisions when such review is necessary for resolving a civil case. However, current law does not clearly determine whether this mechanism is subject to the statute of limitations applicable to administrative lawsuits, resulting in inconsistent interpretations and judicial practice. By analyzing the legal nature of Article 34 and its relationship with administrative procedural law, this study identifies regulatory gaps and examines their implications for litigants' access to justice. The study argues that reviewing an administrative decision within a civil case is not equivalent to initiating an administrative lawsuit. It therefore proposes directions for legal reform to clarify the applicable limitation rules, promote consistent adjudication, and better protect litigants' right of access to justice.

Keywords: statute of limitations for filing a lawsuit, civil procedure, administrative decision

1. Đặt vấn đề

Điều 34 BLTTDS 2015 trao cho Tòa án quyền xem xét tính hợp pháp của quyết định cá biệt khi việc xem xét đó có ý nghĩa đối với việc giải quyết vụ án dân sự. Quy định này góp phần bảo đảm việc giải quyết toàn diện vụ án, tránh việc đương sự phải đồng thời khởi kiện một vụ án hành chính chỉ để xử lý vấn đề có tính chất tiền đề đối với quan hệ dân sự.

Tuy nhiên, thực tiễn áp dụng Điều 34 đang đặt ra một vấn đề chưa được pháp luật giải quyết thống nhất: việc xem xét tính hợp pháp của quyết định hành chính trong vụ án dân sự có phải tuân thủ thời hiệu khởi kiện vụ án hành chính theo Luật Tổ tụng hành chính (LTTHC) hay không. BLTTDS không quy định về vấn đề này, trong khi LTTHC cũng không dự liệu trường hợp quyết định hành chính được xem xét trong một vụ án dân sự. Sự thiếu vắng quy định trực tiếp đã dẫn đến nhiều cách hiểu và cách áp dụng khác nhau trong thực tiễn. Trên cơ sở đó, bài viết phân tích những bất cập của pháp luật hiện hành, đồng thời đề xuất hướng hoàn thiện nhằm thống nhất nhận thức và thực tiễn áp dụng pháp luật.

2. Cơ sở lý thuyết và phương pháp nghiên cứu

2.1. Tổng quan nghiên cứu và khoảng trống nghiên cứu

Vấn đề xem xét tính hợp pháp của quyết định hành chính trong quá trình giải quyết vụ án dân sự theo Điều 34 BLTTDS 2015 đã được một số công trình nghiên cứu đề cập dưới các góc độ khác nhau. Ví dụ như bài báo “Bàn về hủy quyết định cá biệt trong tố tụng dân sự” của tác giả ThS. Thái Chí Bình đăng Tạp chí Kiểm sát số 21 năm 2020; bài báo “Thẩm quyền của tòa án đối với quyết định cá biệt của cơ quan tổ chức” của tác giả Nguyễn Minh Hằng và Đào Sỹ Hùng đăng Tạp chí Nghề luật số 2/2012; bài báo “Thẩm quyền của Tòa án đối với quyết định cá biệt của cơ quan, tổ chức” của tác giả Nguyễn Biên Thùy đăng Tạp chí Nghiên cứu lập pháp số 21/2021; bài báo “Vướng mắc liên quan đến vấn đề Tòa án hủy quyết định cá biệt rõ ràng trái pháp luật của cơ quan, tổ chức khi giải quyết vụ việc dân sự” của tác giả Nguyễn Thị Hạnh, Nguyễn Thị Thu Hương đăng Tạp chí Kiểm sát số 11/2013. Các nghiên cứu chủ yếu tập trung phân tích điều kiện áp dụng Điều 34, thẩm quyền của Tòa án dân sự trong việc xem xét hoặc hủy quyết định cá biệt, cũng như những khó khăn, vướng mắc trong thực tiễn xét xử.

Nghiên cứu các công trình đã công bố cho thấy, chưa có nghiên cứu nào phân tích một cách hệ thống mối quan hệ giữa Điều 34 BLTTDS năm 2015 và chế định thời hiệu khởi kiện theo LTTHC. Các nghiên cứu hiện có thường xem xét hai vấn đề này một cách độc lập hoặc chỉ đề cập gián tiếp khi phân tích thẩm quyền của Tòa án dân sự.

Trên cơ sở kế thừa kết quả của các nghiên cứu trước, bài viết tập trung làm rõ bản chất pháp lý của việc xem xét quyết định hành chính theo Điều 34 BLTTDS, từ đó phân tích tính hợp lý của việc áp dụng thời hiệu khởi kiện vụ án hành chính trong trường hợp này và đề xuất định hướng hoàn thiện pháp luật.

2.2. Cơ sở lý thuyết và khung phân tích

Bài viết được thực hiện trên cơ sở lý thuyết về “quyền tiếp cận công lý” và lý thuyết về “kiểm soát quyền lực hành chính thông qua hoạt động tư pháp”. Theo đó, việc xây dựng và áp dụng các quy định tố tụng phải bảo đảm cho cá nhân, tổ chức có cơ hội thực tế để yêu cầu Tòa án bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của mình, đồng thời vẫn bảo đảm tính ổn định và hiệu quả của hoạt động quản lý hành chính nhà nước.

2.3. Phương pháp nghiên cứu

Các phương pháp nghiên cứu cụ thể được sử dụng gồm: phương pháp phân tích, tổng hợp và bình luận nhằm làm rõ nội dung các quy định pháp luật và các quan điểm khoa học, phương pháp so sánh pháp luật để tham khảo kinh nghiệm của một số quốc gia về cơ chế xem xét quyết định hành chính trong quá trình

giải quyết tranh chấp dân sự, phương pháp hệ thống nhằm đánh giá mối quan hệ giữa các quy định của BLTTDS và LTTHC.

3. Cơ sở pháp lý của việc áp dụng thời hiệu khi xem xét quyết định hành chính trong vụ án dân sự

Thời hiệu trong tố tụng dân sự và thời hiệu trong tố tụng hành chính đều nhằm bảo đảm tính ổn định của quan hệ pháp luật, nhưng được xây dựng trên những mục tiêu khác nhau. Trong tố tụng dân sự, thời hiệu gắn với việc bảo vệ quyền dân sự của chủ thể và được áp dụng theo nguyên tắc tôn trọng quyền tự định đoạt của đương sự, đồng thời thời hiệu nhằm “bảo đảm ổn định xã hội và thực thi công lý” (Trần Việt Đức, 2014). Trong khi đó, thời hiệu khởi kiện vụ án hành chính được quy định nhằm cân bằng giữa quyền khởi kiện của cá nhân, tổ chức với yêu cầu bảo đảm tính ổn định của hoạt động quản lý hành chính nhà nước, góp phần “tạo sự ổn định cho các quyết định hành chính, hành vi hành chính đã ban hành, thực hiện” (Lê Thu Thảo, 2025).

Chính sự khác biệt về mục đích điều chỉnh cho thấy, thời hiệu trong LTTHC được đặt ra để điều chỉnh việc khởi kiện vụ án hành chính. Do đó, việc áp dụng thời hiệu hành chính đối với trường hợp quy định tại Điều 34 Bộ luật Tố tụng dân sự cần được xem xét trên cơ sở bản chất của cơ chế này, thay vì chỉ dựa vào đối tượng được xem xét là quyết định hành chính.

Điều 34 Bộ luật Tố tụng dân sự cho phép Tòa án xem xét tính hợp pháp của quyết định cá biệt khi việc xem xét đó là căn cứ để giải quyết vụ án dân sự. Tuy nhiên, quy định này không làm thay đổi bản chất của vụ án đang được giải quyết là vụ án dân sự, quyết định hành chính chỉ là vấn đề có liên quan đề cần được đánh giá để xác định đúng quyền và nghĩa vụ của các bên. Vì vậy, hoạt động xem xét quyết định hành chính theo Điều 34 không đồng nhất với việc giải quyết một vụ án hành chính. Từ góc độ này, việc mặc nhiên áp dụng thời hiệu khởi kiện của LTTHC đối với Điều 34 là chưa thực sự phù hợp, bởi pháp luật hiện hành không có quy định trực tiếp xác lập mối liên hệ giữa hai chế định.

Một điểm cần lưu ý là Điều 34 Bộ luật Tố tụng dân sự không trao cho Tòa án dân sự quyền xem xét mọi quyết định hành chính có liên quan đến vụ án, mà chỉ giới hạn ở những quyết định cá biệt có ảnh hưởng trực tiếp đến việc xác định quyền, nghĩa vụ của các bên trong quan hệ dân sự. Điều đó cho thấy, thẩm quyền xem xét của Tòa án dân sự được xác định theo mức độ cần thiết đối với việc giải quyết vụ án, chứ không theo mục đích kiểm soát hoạt động quản lý hành chính.

4. Những bất cập trong áp dụng thời hiệu đối với việc xem xét quyết định hành chính trong vụ án dân sự

Thứ nhất, mối quan hệ giữa Điều 34 BLTTDS năm 2015 và quy định về thời hiệu trong LTTHC

Như đã phân tích, LTTHC chỉ quy định thời hiệu đối với trường hợp khởi kiện vụ án hành chính, mà không điều chỉnh trường hợp quyết định hành chính được xem xét như một vấn đề tiền đề trong vụ án dân sự. Khoảng trống này dẫn đến hai cách hiểu trái ngược trong thực tiễn.

Quan điểm thứ nhất cho rằng, phải áp dụng thời hiệu của Luật Tố tụng hành chính vì đối tượng được xem xét là quyết định hành chính. Quan điểm thứ hai cho rằng Điều 34 là một cơ chế tố tụng độc lập, nên chỉ có thể áp dụng thời hiệu nếu pháp luật có quy định rõ. Việc tồn tại đồng thời hai cách hiểu cho thấy pháp luật chưa quy định cụ thể cách xử lý đối với trường hợp giao thoa giữa tố tụng dân sự và tố tụng hành chính. Theo tác giả, trong bối cảnh chưa có quy định trực tiếp, việc bổ sung thêm điều kiện về thời hiệu thông qua giải thích pháp luật cần được cân nhắc thận trọng, bởi điều này có thể làm thu hẹp phạm vi thực hiện quyền yêu cầu Tòa án bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của đương sự mà không có căn cứ pháp lý rõ ràng.

Thứ hai, áp dụng thời hiệu khởi kiện vụ án hành chính đối với Điều 34 BLTTDS có thể làm hạn chế quyền tiếp cận công lý

Việc áp dụng thời hiệu khởi kiện vụ án hành chính đối với trường hợp quy định tại Điều 34 BLTTDS có thể dẫn đến hệ quả là đương sự không được yêu cầu Tòa án xem xét tính hợp pháp của quyết định hành chính, mặc dù quyết định đó là căn cứ trực tiếp làm phát sinh, thay đổi hoặc chấm dứt quyền dân sự đang tranh chấp. Khi đó, Tòa án buộc phải giải quyết vụ án trên cơ sở một quyết định hành chính chưa được kiểm tra về tính hợp pháp, làm giảm hiệu quả của cơ chế bảo vệ quyền dân sự.

Về bản chất, Điều 34 được xây dựng nhằm giúp Tòa án giải quyết triệt để vụ án dân sự mà không buộc đương sự phải đồng thời khởi kiện một vụ án hành chính. Nếu yêu cầu quyết định hành chính vẫn phải còn trong thời hiệu khởi kiện theo LTTHC thì mục tiêu của Điều 34 có thể không đạt được. Trong nhiều trường hợp, thời hiệu khởi kiện hành chính đã hết từ lâu, đặc biệt trong trường hợp tranh chấp dân sự vẫn còn trong thời hiệu khởi kiện hoặc thuộc trường hợp không áp dụng thời hiệu khởi kiện.

Tuy nhiên, thời hiệu vẫn là công cụ cần thiết để bảo đảm tính ổn định của hoạt động quản lý nhà nước, nhưng vấn đề đặt ra là giá trị này chỉ nên được bảo vệ trong phạm vi của vụ án hành chính, không nên mở rộng khi xem xét quyết định cá biệt trong vụ án dân sự khi pháp luật chưa có quy định rõ ràng. Về bản chất, Điều 34 là cơ sở pháp lý tạo ra cơ chế hỗ trợ giải quyết tranh chấp dân sự, chứ không thể coi đây là một hình thức khởi kiện vụ án hành chính đặc biệt.

Thứ ba, thiếu thống nhất trong thực tiễn áp dụng pháp luật

Khoảng trống của pháp luật hiện hành đã dẫn đến sự thiếu thống nhất trong thực tiễn xét xử. Đối với cùng một vấn đề pháp lý, có quan điểm cho rằng Tòa án dân sự chỉ được xem xét tính hợp pháp của quyết định hành chính khi quyết định đó vẫn còn trong thời hiệu khởi kiện theo Luật Tổ tụng hành chính. Ngược lại, cũng có quan điểm cho rằng Điều 34 BLTTDS là quy định độc lập nên việc xem xét không phụ thuộc vào thời hiệu khởi kiện vụ án hành chính.

Việc tồn tại nhiều cách hiểu khác nhau khiến đương sự khó xác định trước khả năng được Tòa án xem xét yêu cầu của mình. Đối với cùng một quy định pháp luật, việc phụ thuộc vào nhận thức của từng Tòa án sẽ ảnh hưởng trực tiếp đến quyền và lợi ích hợp pháp của đương sự cũng như niềm tin vào hoạt động tư pháp.

Theo tác giả, nguyên nhân của tình trạng này không phải do Điều 34 Bộ luật Tố tụng dân sự được quy định thiếu rõ ràng về thẩm quyền của Tòa án, mà do pháp luật chưa quy định cách thức xử lý mối quan hệ giữa Điều 34 và thời hiệu khởi kiện vụ án hành chính. Vì vậy, việc ban hành hướng dẫn áp dụng thống nhất hoặc bổ sung quy định trong quá trình sửa đổi pháp luật là cần thiết nhằm bảo đảm sự thống nhất trong thực tiễn xét xử.

Thứ tư, quy định hiện hành chưa phản ánh đầy đủ mục đích lập pháp của Điều 34 BLTTDS

Điều 34 BLTTDS được thiết kế nhằm trao cho Tòa án dân sự quyền xem xét tính hợp pháp của quyết định cá biệt trong phạm vi cần thiết để giải quyết đúng đắn vụ án dân sự. Mục đích của cơ chế này là bảo đảm việc giải quyết tranh chấp được toàn diện, tránh việc đương sự phải khởi kiện thêm một vụ án hành chính chỉ để xử lý một vấn đề có tính chất tiền đề. Trong nhiều trường hợp, mặc dù tranh chấp dân sự vẫn thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án, nhưng quyết định hành chính có liên quan lại không được xem xét chỉ vì đã hết thời hiệu khởi kiện hành chính. Cách hiểu này làm cho cơ chế được thiết kế để nâng cao hiệu quả giải quyết vụ án dân sự trở nên kém hiệu quả và không đạt được mục tiêu lập pháp ban đầu.

Theo tác giả, việc áp dụng Điều 34 BLTTDS cần được tiếp cận từ chức năng của quy định này trong

tổ tụng dân sự, thay vì từ phạm vi điều chỉnh của LTTHC. Chỉ khi xác định đúng mục đích lập pháp của Điều 34 LTTHC mới có thể xây dựng cơ chế áp dụng thống nhất, vừa bảo đảm quyền tiếp cận công lý của đương sự, vừa không làm ảnh hưởng đến tính ổn định của hoạt động quản lý hành chính trong phạm vi mà LTTHC điều chỉnh.

Thứ năm, kinh nghiệm của một số quốc gia và gợi mở cho Việt Nam

Pháp luật của nhiều quốc gia theo truyền thống luật châu Âu lục địa không tuyệt đối tách biệt giữa hoạt động xét xử dân sự và hoạt động kiểm soát quyết định hành chính (Costa, D., 2021). Trong những trường hợp nhất định, Tòa án giải quyết tranh chấp dân sự vẫn có thể xem xét tính hợp pháp của quyết định hành chính khi việc xem xét đó là điều kiện cần thiết để xác định quyền và nghĩa vụ của các bên trong quan hệ dân sự. Tuy nhiên, việc xem xét này chỉ mang tính chất tiền đề, không thay thế thẩm quyền của Tòa án hành chính trong việc hủy bỏ hoặc tuyên vô hiệu quyết định hành chính.

Kinh nghiệm của các quốc gia này cho thấy, cơ chế xem xét quyết định hành chính trong vụ án dân sự không nhất thiết phải phụ thuộc vào toàn bộ các điều kiện tố tụng của vụ án hành chính, trong đó có quy định về thời hiệu khởi kiện. Điều quan trọng là phải xác định rõ hậu quả pháp lý của việc xem xét. Nếu việc đánh giá tính hợp pháp của quyết định hành chính chỉ có giá trị làm căn cứ giải quyết vụ án dân sự cụ thể, không làm thay đổi hiệu lực chung của quyết định hành chính thì không nhất thiết phải áp dụng cơ chế tố tụng hành chính một cách đầy đủ.

Đối với Việt Nam, Điều 34 BLTTDS cũng được xây dựng theo hướng cho phép Tòa án xem xét quyết định cá biệt để giải quyết vụ án dân sự. Vì vậy, việc hoàn thiện pháp luật cần tập trung làm rõ bản chất của cơ chế này và giới hạn hậu quả pháp lý của việc xem xét, thay vì mặc nhiên áp dụng các điều kiện tố tụng của vụ án hành chính. Cách tiếp cận này vừa phù hợp với mục đích lập pháp của Điều 34, vừa góp phần bảo đảm tính thống nhất giữa tố tụng dân sự và tố tụng hành chính.

5. Kiến nghị hoàn thiện pháp luật và thống nhất áp dụng

Thứ nhất, hoàn thiện quy định của BLTTDS về việc xem xét quyết định hành chính trong vụ án dân sự

Khoảng trống lớn nhất của pháp luật hiện hành là chưa xác lập rõ mối quan hệ giữa Điều 34 Bộ luật Tố tụng dân sự và quy định về thời hiệu khởi kiện trong Luật Tố tụng hành chính. Vì vậy, khi sửa đổi BLTTDS, cần nghiên cứu bổ sung quy định làm rõ bản chất pháp lý của việc xem xét quyết định hành chính trong vụ án dân sự. Theo đó, cần khẳng định đây là hoạt động tố tụng được thực hiện nhằm giải quyết quan hệ dân sự đang tranh chấp, không phải là việc giải quyết một vụ án hành chính độc lập. Trên cơ sở đó, pháp luật cũng cần quy định rõ điều kiện để Tòa án thực hiện quyền xem xét theo Điều 34, phạm vi xem xét và hậu quả pháp lý của việc xác định quyết định hành chính trái pháp luật trong vụ án dân sự. Việc hoàn thiện quy định theo hướng này không chỉ khắc phục khoảng trống của pháp luật mà còn tạo cơ sở pháp lý để phân định rõ thẩm quyền giữa Tòa án dân sự và Tòa án hành chính.

Thứ hai, ban hành hướng dẫn thống nhất về việc áp dụng thời hiệu đối với Điều 34 BLTTDS

Trong điều kiện BLTTDS chưa được sửa đổi, việc ban hành văn bản hướng dẫn của Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao là giải pháp cần thiết nhằm bảo đảm sự thống nhất trong xét xử. Nội dung hướng dẫn cần làm rõ rằng việc hết thời hiệu khởi kiện vụ án hành chính không phải là căn cứ đương nhiên để từ chối xem xét tính hợp pháp của quyết định hành chính theo Điều 34 BLTTDS. Đồng thời, hướng dẫn cũng cần xác định rõ giới hạn của hoạt động xem xét này, theo đó Tòa án dân sự chỉ đánh giá tính hợp pháp của quyết định hành chính trong phạm vi cần thiết để giải quyết vụ án cụ thể, chứ không hãn làm phát sinh hậu quả pháp lý như một bản án hành chính đơn thuần. Cách tiếp cận này vừa bảo đảm tính thống nhất trong áp dụng pháp luật, vừa tránh sự chồng chéo về thẩm quyền giữa hai loại tố tụng.

Thứ ba, hoàn thiện pháp luật theo hướng bảo đảm hài hòa giữa quyền tiếp cận công lý và tính ổn định của hoạt động quản lý hành chính

Việc hoàn thiện pháp luật cần hướng đến sự cân bằng giữa 2 lợi ích đều cần được bảo vệ là quyền tiếp cận công lý của cá nhân, tổ chức và yêu cầu bảo đảm tính ổn định của hoạt động quản lý hành chính nhà nước. Theo đó, thời hiệu khởi kiện trong LTTHC vẫn cần được duy trì đối với các vụ án hành chính độc lập nhằm bảo đảm tính ổn định của quyết định hành chính trong hoạt động quản lý nhà nước. Tuy nhiên, đối với trường hợp áp dụng Điều 34 BLTTDS, việc xem xét quyết định hành chính chỉ nên được coi là căn cứ để giải quyết quyền, nghĩa vụ dân sự của các bên trong vụ án cụ thể, không làm thay đổi hiệu lực chung của quyết định hành chính đối với các chủ thể khác. Cách tiếp cận này vừa bảo đảm mục đích lập pháp của Điều 34, vừa tránh việc mở rộng phạm vi áp dụng của thời hiệu khởi kiện vụ án hành chính vượt quá đối tượng điều chỉnh của LTTHC, qua đó góp phần nâng cao hiệu quả bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của đương sự cũng như bảo đảm sự thống nhất giữa hai ngành luật tố tụng.

6. Kết luận

Việc áp dụng thời hiệu khởi kiện đối với trường hợp Tòa án xem xét quyết định hành chính theo Điều 34 BLTTDS vẫn là vấn đề chưa được pháp luật quy định rõ và còn tồn tại nhiều cách hiểu khác nhau trong thực tiễn. Trên cơ sở phân tích bản chất pháp lý của cơ chế này, bài viết cho rằng việc xem xét quyết định hành chính trong vụ án dân sự không đồng nhất với việc giải quyết vụ án hành chính, do đó không nên mặc nhiên áp dụng thời hiệu khởi kiện theo LTTHC. Việc hoàn thiện pháp luật và thống nhất hướng dẫn áp dụng là cần thiết nhằm bảo đảm quyền tiếp cận công lý, đồng thời nâng cao tính thống nhất và hiệu quả của hoạt động xét xử ■

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

- Lê Thu Thảo. (2025). Xác định thời hiệu khởi kiện vụ án hành chính. Trong Hội thảo Khoa học: Thời hiệu trong giải quyết vụ án dân sự, hành chính, Học viện Tư pháp, tháng 9/2025.
- Nguyễn Thị Hạnh và Nguyễn Thị Thu Hương. (2014). Vương mắc liên quan đến vấn đề Tòa án hủy quyết định cá biệt rõ ràng trái pháp luật của cơ quan, tổ chức khi giải quyết vụ việc dân sự. Tạp chí Kiểm sát, Số 11/2013.
- Quốc hội. (2015). Luật số 92/2015/QH13: Bộ luật Dân sự, ban hành ngày 25/11/2015.
- Quốc hội. (2015). Luật số 93/2015/QH13: Luật Tố tụng hành chính, ban hành ngày 25/11/2015.
- Trần Việt Đức. (2014). Thời hiệu khởi kiện vụ án dân sự trong pháp luật dân sự Việt Nam hiện hành (Luận văn Thạc sĩ Luật học). Đại học Quốc gia Hà Nội.
- Thái Chí Bình (2020), Bàn về hủy quyết định cá biệt trong tố tụng dân sự, Tạp chí Kiểm sát số 21
- Nguyễn Minh Hằng và Đào Sỹ Hùng (2012), Thẩm quyền của tòa án đối với quyết định cá biệt của cơ quan tổ chức, Tạp chí Nghề luật số 2.
- Nguyễn Biên Thùy (2021) Thẩm quyền của Toà án đối với quyết định cá biệt của cơ quan, tổ chức, Tạp chí Nghiên cứu lập pháp số 21
- Nguyễn Thị Hạnh, Nguyễn Thị Thu Hương (2013), Vương mắc liên quan đến vấn đề Tòa án hủy quyết định cá biệt rõ ràng trái pháp luật của cơ quan, tổ chức khi giải quyết vụ việc dân sự, Tạp chí Kiểm sát số 11.
- Costa, D. (2021). Administrative procedure and judicial review in France, Judicial review of administration in Europe (pp. 50-52). Oxford University Press.